

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Kfv.V.35.526/2016/5. szám

A tanács tagjai: Dr. Lomnici Zoltán a tanács elnöke
. Kurucz Krisztina előadó bíró
Dr. Kárpáti Magdolna bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: dr. Kadlót Erzsébet

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: dr. Boros Gyöngyi jogtanácsos

A per tárgya: adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2016. április 29. napján kelt 14.K.33.350/2015/10. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.33.350/2015/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 15.000 (azaz tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az ..Kft. (a továbbiakban: átadó-fenntartó) a ...szám alatt ...néven szociális intézményt üzemeltetett. A alperes neve Budapesti és Pest Megyei Igazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) az ÖF/1425/2012. számú határozatában kötelezte az átadó-fenntartót 40.045.950 Ft - 2011. évre folyósított - normatív támogatás visszafizetésére. A határozat 2012. október 27-én jogerőre emelkedett. Az átadó-fenntartó fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért az elsőfokú hatóság 15988/42/2014. számú végzésében kérte az adóhatóságtól a tartozás adók módjára történő behajtását. Az adóhatóság a 2014. október 2. napján kelt 3032278689 számú levelében tájékoztatta a hatóságot, hogy az adóssal szembeni végrehajtás nem vezetett eredményre.
- [2] A Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális és Gyámhivatala (a továbbiakban: kormányhivatal) az átadó-fenntartó és a felperes, mint átvevő-fenntartó együttes kérelme alapján a 2014. június 16. napján kelt és június 18-án jogerős BPC 020/1665-4/2014. számú határozatával átadással történő fenntartó váltással bejegyezte az ...szociális intézményt a hatósági nyilvántartásba azzal, hogy a fenntartója a felperes. A bejegyzésre a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013.(X.24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Sznyr.) 27.§ (1)-(2) bekezdései alapján került sor.
- [3] Az elsőfokú hatóság az adóhatóság által lefolytatott sikertelen végrehajtási eljárást követően a 2014. október 20. napján kelt 165241/11/2014. iktatószámú határozatával az átadó-fenntartó ÖF/1425/2012. számú határozattal megállapított, 2011. évi fennálló tartozására tekintettel az engedélyes átvevő-fenntartónak - a felperesnek - 40.045.950 Ft visszafizetési kötelezettséget állapított meg.
- [4] A fellebbezés folytán eljáró alperes a 2014. november 26. napján kelt ÖF/1291/2014. iktatószámú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [5] Indokolása szerint az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók normatív állami támogatásáról szóló 213/2009.(IX.29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nr.) 12.§ (5) bekezdése rendelkezik az átvevő-fenntartó kötelezhetőségéről fenntartó változás esetére. E jogszabály három feltételt nevesít: fenntartó változás történik, az átvevő-fenntartó a korábbi átadó-fenntartótól veszi át a szolgáltató működését, és a korábbi fenntartó vonatkozásában az adóhatóság részéről a pénzüsszegre vezetett végrehajtás eredménytelen volt. A felperesre mindhárom feltétel teljesült. A kormányhivatal határozata alapján fenntartó változás történt, amelyet a Sznyr. 27.§ (2) bekezdése alapján a régi és az új fenntartó együttesen kérelmezett, a szolgáltató (engedélyes) működtetését az

átvevő-fenntartó: a felperes a korábbi átadó-fenntartótól vette át. Az adóhatóság részéről a pénzösszegre vezetett végrehajtás eredménytelen volt. A jogszabályban meghatározott feltételek együttes fennállása és teljesültsége miatt az alperes kifejtette, hogy nem áll módjában elfogadni azt a felperesi hivatkozást, hogy csak 2014. június 18-tól, a fenntartóváltásról rendelkező határozat jogerőre emelkedésétől kezdődően vállal anyagi felelősséget. Az Nr. 12.§ (5) bekezdése azon jogi helyzetre tartalmaz ugyanis rendelkezést, amikor az átadó-fenntartót illetően behajthatatlannak bizonyul a jogerős hatósági vagy bírósági döntéssel megállapított fizetési kötelezettség. Erre tekintettel helytállóan járt el az elsőfokú hatóság akkor, amikor az átadó-fenntartó terhén keletkezett 40.045.950 Ft összegű fizetési kötelezettséget az átvevő-fenntartó felperesnek előírta.

A kereseti kérelem

- [6] A felperes keresetében a határozatoknak elsődlegesen a megváltoztatásával annak megállapítását kérte, hogy nem kötelezhető a jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetésére, másodlagosan a határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte.
- [7] Hangsúlyozta, hogy a fenntartó váltására nem jogutódlással, hanem az Sznyr. alapján adatmódosítással került sor, és a fenntartóváltást engedményező határozat szerint az intézmény működtetésére csak az engedélyezés időpontjából jogosult. Nem ismerte és szerint nem is kellett ismernie az átadó-fenntartó kötelezettségeit, azokért felelősséggel sem tartozhat, amennyiben pedig az átadó-fenntartónak visszafizetési kötelezettsége keletkezett, arról az átadás során tájékoztatást kellett volna kapnia. Az időközben: 2014. január 1-jén az Nr. helyett hatályba lépett, az egyházi és nem állami fenntartású szociális gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII.18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Átr.) 26.§ (2) bekezdése alapján az alperes az átvevő-fenntartó kérelmére köteles tájékoztatást nyújtani az engedélyest fenyegető fizetési kötelezettségről. Kifogásolta, hogy az alperes határozatában nem adta indokát annak, mi volt rendelkezése alkalmazásának az oka, milyen szempontokat mérlegelt a visszafizetési kötelezettség megállapítása során. Kiemelte, hogy az ügyben teljes körűen jóhiszeműen járt el.
- [8] Az elsőfokú bíróság a pert felfüggesztette és az Alkotmánybírósághoz (a továbbiakban: AB) fordult az Nr. 12.§ (5) bekezdésében foglalt rendelkezés Alaptörvénybe ütközésének megállapítása érdekében. Az AB a III/1939-3/2015. számú határozatában a bírói kezdeményezést elutasította. Ezt

követően az elsőfokú bíróság folytatta az eljárását.

A jogerős határozat

- [9] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a keresetet elutasította.
- [10] Indokolása szerint az AB határozatában kifejtette, hogy az átvevő-fenntartónak az átvételről való döntése előtt ismernie kell, vagy megismerheti a mögöttes felelősségét, annak mibenlétét és joghatásait. Az ilyen konstrukciót önként, saját döntésére alapítottan vállaló természetes vagy jogi személynek mindenképpen számolnia kell a döntése meghozatalakor azzal a lehetőséggel, hogy vele szemben esetleg érvényesítik a jogszabályban előre lefektetett és közzétett felelősségi szabályt, ezért részéről - saját érdekében - nyomatékkan elvárható a fokozott körültekintés.
- [11] Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a hatóság kérelemre nyújt tájékoztatást az átvevőnek, a felperes az intézmény átvétele során meg sem kísérelte, hogy tájékoztatást kérjen az átadó-fenntartó esetleges tartozásairól. A jogszabályban nincsen hivatalbóli tájékoztatási kötelezettség, illet a felperes sem jelölt meg. Az AB rámutatott arra, hogy az Nr. 12.§ (5) bekezdése nem homályos, egyértelmű rendelkezést tartalmaz, nincs olyan értelmezési változat, amely azt sugallhatná, hogy az átvevő-fenntartó helytállási kötelezettsége nem biztosan áll be.
- [12] Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 53.§ (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a normatív támogatás (költségvetési támogatás) visszafizetésére kötelezés nem teljesítése esetén a követelést adók módjára kell behajtani. E rendelkezésből következően az Nr. 12.§ (5) bekezdésében foglalt feltételes módú „kötelezhető” szabályozás arra vonatkozik, hogy a normatív támogatás visszafizetésére kötelezésre akkor kerülhet sor, ha a korábbi fenntartót az említett támogatás visszafizetésére kötelezték, fenntartóváltás történt és ebben az esetben is csak akkor, ha és amennyiben a normatív támogatás visszafizetésére vonatkozó kötelezettség adóhatósági végrehajtása nem vezetett eredményre.
- [13] A kifejtettek tehát azt jelentik, hogy az Nr. 12. § (5) bekezdése a felperes állításával szemben egy kogens, vagyis kivételt nem tűrő szabály. A tartozás fennállása, és az annak érvényesítésére vezetett végrehajtás eredménytelensége, a felperes felróható magatartásától függetlenül, önmagában is megalapozza a helytállási kötelezettségét.
- [14] Az AB rámutatott, hogy az átvevő-fenntartót a kormányhivatal 2014. június 16-án kelt határozatával jegyezte be, az Átr. 2014. január 1-jén lépett hatályba, így a 26.§ (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kérelem benyújtására a

- felperesnek több, mint féléves időtartamban lehetősége volt, azaz az ügyféli egyenlőség elve sem sérült a vonatkozásában.
- [15] A felperes azon hivatkozása, hogy jogorvoslati joga sérült volna, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem megalapozott, ugyanis a felperes még nem is létezett akkor, amikor az átadó-fenntartó terhére a visszafizetési kötelezettséget megállapító határozat jogerőre emelkedett.
- [16] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a keresettel érintett körben az alperesi határozat jogszerű, amelyből következően annak hatályon kívül helyezésére, megváltoztatására nem volt lehetőség.

A felülvizsgálati kérelem

- [17] A felperes felülvizsgálati kérelmében a határozatok hatályon kívül helyezését és kereseti kérelme teljesítését, illetve az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.
- [18] Lényegében fenntartotta és megismételte a keresetében foglaltakat. Kitért a jogutódlás kérdésére, a tájékoztatási kötelezettségre, a hatóság ellenőrzési kötelezettségének teljesítésére, jogszerű és jóhiszemű eljárására, azzal, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a vonatkozó, alkalmazandó jogszabályhelyekben foglaltak téves alkalmazásával jogsértő határozatot hozott.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [20] A Kúria a közigazgatási eljárás teljes anyaga, a per elsőfokú eljárásának iratai és a felek felülvizsgálati eljárásban előterjesztett nyilatkozatai alapján - figyelemmel az elsőfokú jogerős ítéletben és a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra - megállapította, hogy az elsőfokú bíróság döntése jogszerű. Az ítéletben a Pp. 221.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően pontos, részletes, minden lényeges és bizonyított tény, körülményt adatot tartalmazó tényállást rögzített. Ismertette a hatóság eljárását, a határozatokat és a keresetnek illetve az alperesi ellenkérelemnek minden részelemét. Megjelölte az Sznyr., az Nr., az Átr., az államháztartásról szóló tv., a Ket. irányadó és alkalmazott jogszabályhelyeit, amelyeket helyes jogértelmezéssel megfelelően alkalmazott. Az ügy jogszerű elbírálása érdekében az AB-hoz fordult, a meghozott AB határozatot döntése alapjául vette. Jogi indokolása a Pp. 213.§ (1) bekezdésének megfelelően teljes körű, kiegészítést nem igénylő, minden keresetrészre kiterjedően a vonatkozó jogszabályhelyeket ütköztette a tényállás részelemeivel, és helyes jogértelmezéssel meghozott döntését közérthetően, logikusan, okszerűen megindokolta.

- [21] A hatóság döntésének alapjául szolgáló jogszabályhely, az Nr. 12.§ (5) bekezdése akként rendelkezik, hogy: „Fenntartóváltozás esetén a korábbi fenntartó által visszafizetendő támogatás megfizetésére a szolgáltatót átvevő fenntartó is kötelezhető, ha a korábbi fenntartót megillető, pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt pénzösszegre vezetett végrehajtás részben vagy egészben eredménytelen volt.”.
- [22] Az AB e jogszabályhely alaptörvény-ellenességének vizsgálata alapján meghozott, az indítványt elutasító határozatának 33.-35. pontjaiban kifejtette, hogy az átvevő-fenntartónak az átvételről való döntése előtt ismernie kellett, vagy ismerhette volna az Nr. 12.§ (5) bekezdésében szabályozott ún. mögöttes felelősség tényét, mibenlétét, joghatásait; azaz azt, hogy ez lényegében egy másik személy valamely vagyoni kötelezettségének a teljesítéséért való másodlagos, közvetett helytállási kötelezettség beálltának a lehetősége, ami mindig feltételez egy elsődlegesen felelős személyt is. A mögöttes felelősség létrejöttét tekintve alapulhat szerződésen és jogszabály rendelkezésén is, mint a jelen esetben. Érvényesítése minden esetben behajthatatlan köztartozást megállapító jogerős döntést feltételez. Az ilyen konstrukciót önként, saját döntésére alapozottan vállaló természetes vagy jogi személynek mindenképpen számolnia kell döntése meghozatalakor azzal a lehetőséggel, hogy vele szemben esetleg érvényesítik a jogszabályban előre lefektetett és közzétett felelősségi szabályt, ezért részéről - a saját érdekében - nyomatékkan elvárható a fokozott körültekintés, adatszerzés, információgyűjtés a döntés meghozatala előtt. Az AB álláspontja szerint a perbeli ügyben az átvevő-fenntartó nem volt ezektől a lehetőségektől elzárva, és főként nem volt köteles az átvételre vonatkozó döntést meghozni a megfelelő információk hiányában. A testület e tekintetben rámutat arra is, hogy az átvevő-fenntartónak több lehetősége is lett volna önmagát hozzásegíteni a megalapozott döntés meghozatalához. Így megkereshette volna a alperes neveát, az adóhatóságot, az esetleges tartozásra nézve nyilatkoztathatta volna a korábbi fenntartót vagy az átvétel feltételéül szabhatta volna, hogy a korábbi fenntartó szerezzen be a alperes nevetől és az adóhatóságtól egy arra vonatkozó igazolást, hogy köztartozása nem áll fenn. Az átvevő a fenti vagy más - kétségkívül fennálló - lehetőségeinek egyikével sem élt, illetve nem utasították vissza az erre irányuló kérését.
- [23] Az AB határozatban foglaltakra is figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes azon hivatkozásával, hogy nem tudott az átadó-fenntartó tartozásáról, nem mentesülhet az Nr. 12.§ (5) bekezdésének reá való alkalmazása alól. Mulasztott azzal, hogy döntésének meghozatala előtt, állítása szerint, az átadó-fenntartó tartozásáról ismerettel nem bírt, amely azonban nem zárja ki

vonatkozásában a jogszerű jogalkalmazást.

- [24] A pernek nem volt a tárgya, hogyan keletkezett az átadó-fenntartó tartozása, működését a hatóság miként ellenőrizte, ezért a felülvizsgálati kérelem e tárgyú felperesi előadásait a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.
- [25] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a Nr. 12.§ (5) bekezdésében foglalt feltételek teljesültsége alapján a felperes kötelezése nem sértett jogszabályt. A perben a hatóság által megállapított tényállás bizonyítottságát a felperes nem cáfolta meg, az AB határozat az ügyben alkalmazandó jogszabályhely részletes és iránymutató jogértelmezését tartalmazza, amelynek figyelembe vételével az elsőfokú bíróság megfelelő jogalkalmazással döntött. A felülvizsgálati kérelem az AB határozaton alapuló jogerős ítéletben jogsértést nem tárt fel.
- [26] Rögzíti a Kúria, hogy a legfelsőbb bírói fórum azonosan döntött a Kfv.IV.35.776/2015/7. számú ítéletében.
- [27] Mindezek folytán a Kúria a jogerős ítéletet, amely a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg, a Pp. 275.§-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [28] A Kúria a felperest a Pp. 270.§-ának (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati perköltsége megfizetésére.
- [29] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték viseléséről a Kúria a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986./VI.26./ IM rendelet 14.§-a alapján rendelkezett.
- [30] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. május 25.

. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Kurucz Krisztina sk.
előadó bíró, Dr. Kárpáti Magdolna sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő